

6. Vrednovanje studentske prakse

Tijekom nastavne prakse koriste se raznovrsne strategije vrednovanja. **Mentor kontinuirano prati studentski rad**, vodi bilješke o njegovu radu i napretku, daje pisane i usmene povratne informacije te formativno i sumativno vrednuje kvalitetu njegova rada.

Studenti su uključeni i u vrednovanje svojih kolega – **kolegijalnim opažanjem**, te vlastitoga rada – **samoprocjenom**, prema jednakim, unaprijed zadanim kriterijima, odnosno **elementima vrednovanja**. To im pomaže da bolje razumiju proces vrednovanja i potiče učinkovitije učenje. Sposobnost samoprocjene i samovrednovanja važne su sastavnice budućega profesionalnoga razvoja.

Za razvoj studentskih nastavničkih kompetencija važno je da student razumije o kojim aspektima poučavanja treba voditi računa u planiranju i izvedbi, odnosno prema kojim će kriterijima njegov rad biti vrednovan. Postoji mnogo elemenata izvedbe koje je moguće vrednovati, no važno je odabrati one koji „mjere” ostvarenost obrazovnih ishoda kolegija (Prilog 1), odnosno koji pokazuju ugrađuje li student u nastavu suvremena znanja o sadržaju poučavanja i primjenjuje li pritom spoznaje obrazovnih znanosti o poučavanju i učenju.

Elementi vrednovanja nastave:

- 1) **ishodi učenja i aktivnosti:** priprema, izvedba, ostvarenost, usklađenost
- 2) **sadržaji poučavanja:** poznavanje sadržaja
- 3) **nastavne strategije i metode:** raznovrsnost, primjerenost
- 4) **nastavni mediji:** primjerenost, oblikovanje i korištenje
- 5) **izvedba nastavnoga sata:** izmjena etapa i ritam sata, povezivanje različitih aktivnosti, motivacijski uvod, aktivno učenje, povezivanje gradiva, poticanje razvoja različitih misaonih procesa, poticanje samostalnoga donošenja zaključaka među učenicima, provjeravanje napretka učenikā, plan ploče, sistematizacija i povezivanje u zaključnom djelu, upravljanje vremenom, opažanje i ispravljanje pogrešaka, organizacija i vođenje razreda, prilagođavanje situaciji i sposobnost improvizacije
- 6) **interakcija s učenicima:** komunikacija i suradnja, briga o učenicima s poteškoćama u razvoju i darovitim učenicima, razredni ugođaj
- 7) **uključenost, trud i napredak studenta tijekom prakse:** izvršavanje obveza i poštovanje rokova, odnos prema nastavnoj praksi, stav prema budućoj

profesiji, odnos s mentorom, odnos s učenicima, kvaliteta supoučavanja i/ili mikrointervencija

- 8) **razgovor nakon održanoga sata:** sposobnost sagledavanja vlastitih postupaka, spremnost prihvaćanja tuđega mišljenja, svijest o mogućnostima, spremnost na daljnje usavršavanje.

Nakon okončanja nastavne prakse mentori profesorima predmetne metodike podnose **pisana izvješća** o kakvoći studentskoga rada. Obrazac izvješća u većini su slučajeva pripremili metodičari. Izvješća sadržavaju sumativnu ocjenu studentskoga rada tijekom nastavne prakse, temeljenu na odabranim sastavnicama vrednovanja. Mentori **kontinuirano prate** studentov rad i napredak u planiranju i izvođenju nastavne prakse te vrednuju svako njihovo uključivanje u izvođenje nastave (npr. mikrointervencijama i pokusnim satima) te općenito studentovu posvećenost aktivnostima koje odražuje u dogovoru s mentorom.

Mentorova ocjena obično čini dio ukupne, završne ocjene uspješnosti na kolegiju. Na kraju semestra student predaje nastavniku predmetne metodike **osobnu mapu** (portfolio) koja sadržava sve njihove radove tijekom semestra (nastavne pripreme, izvedbene planove i sl.). Osobna mapa sadržava i dijelove u kojima studenti vrednuju rad svojih kolega i obavljaju samoprocjenu i samovrednovanje. Završnu ocjenu oblikuje predmetni nastavnik imajući na umu cjelolokupan studentov rad tijekom semestra i njegov angažman na kolegiju.

6.1. Razgovor kao osvrt na promatranu nastavu studenta

Za studentov uspjeh važna je otvorena i iskrena komunikacija s mentorom tijekom cijeloga trajanja nastavne prakse. Za poticanje i usmjeravanje studenta od osobite je važnosti **osvrt** koji mentor daje nakon što student samostalno održi nastavu. Da bi bio svrhovit, osvrt bi trebao biti:

- temeljen na jasnim, unaprijed poznatim kriterijima
- pozitivno intoniran
- uravnotežen (prema tzv. **tehničar sendviča** koji se sastoji od pohvala, kritika i sugestija), odnosno u njemu treba prepoznati postignuća, a slabosti tretirati kao buduće ciljeve
- usmjeren na konkretne prijedloge za poboljšanja.

Usto, student mora biti otvoren čuti kritike i spreman ugraditi dobivene prijedloge u buduće planiranje nastave. Za pružanje povratne informacije pogledajte komunikacijski obrazac (Prilog 3/d).

Pri kraju nastavne prakse student samostalno izvodi nastavni sat (**ogledni sat**), kojemu uz mentora nazoči obično i nastavnik predmetne metodike, a katkad i drugi studenti (vidi poglavlje 5.3.). Svojom izvedbom student demonstrira je li u mogućnosti pripremiti i izvesti nastavu kakva je predviđena silabom kolegija, i to u realnoj nastavnoj situaciji, vodeći računa o konkretnim učenicima i njihovim potrebama. Nakon izvedenoga sata uz mentora se u davanje povratne informacije uključuje i nastavnik predmetne metodike ako je prisutan. Osobita pozornost posvećuje se analizi pripreme za nastavni sat te odnosu između planiranoga i izvedenoga. Kada kod istoga mentora nastavnu praksu istovremeno izvodi više studenata, moguće ih je uključiti u promatranje i vrednovanje nastavnih sati njihovih kolega. Jednako tako, nakon samostalne izvedbe nastavnoga sata moguće je potaknuti studente na samoprocjenu i samovrednovanje.